

# ФУНКЦІОНАЛЬНІ ОСОБЛИВОСТІ СТРУКТУРНОЇ МОДЕРНІЗАЦІЇ РЕГІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

© 2018 ШАШИНА М. В.

УДК 330.101 (477)  
JEL Classification: O18

Шашина М. В.

## Функціональні особливості структурної модернізації регіональної економіки України

Мета статті полягає у систематизації функціональних особливостей структурної модернізації регіональної економіки України, виділенні проблематики та причин відсутності трансформацій та можливості реалізації трансформаційних змін. Аналізуючи, систематизуючи й узагальнюючи наукові праці багатьох учених, було розглянуто сутність і роль структурних модернізацій у економічному зростанні. У результаті дослідження було виділено основні проблеми структурних модернізацій в Україні. Встановлено, що трансформаційні зміни регіональної економіки відбувалися безсистемно, в основному шляхом заміщення діяльності одних підприємств іншими через недостатній рівень розвитку інституціонального середовища й інститутів, політичну, правову й економічну нестабільність. Виявлено, що функціональними особливостями регіональної економіки виступає, у першу чергу, їх орієнтація на певні види економічної діяльності: переважним чином промисловість та сільське господарство, меншою мірою – будівництво та торгівлю. Саме тому регіони з меншим рівнем розвитку промислово-аграрного секторів повинні виконувати функції забезпечення трудовими ресурсами та людським капіталом задля стимулювання розвитку інновацій та формування економіки інноваційного типу. Аналіз інноваційної діяльності дав змогу встановити, що інноваційні витрати, які в основному здійснюються завдяки самофінансуванню розвитку діяльності підприємств, не достатні для повної модернізації регіональної економіки. Визначено, що основними напрямками модернізації повинні стати розвиток людського капіталу та інноваційних технологій. Обґрунтовано, що основними першочерговими галузями для реалізації структурних перетворень повинні стати промисловість і сільське господарство. Перспективами подальших досліджень у цьому напрямі є визначення ключових заходів у межах структурної модернізації промисловості та аграрного сектора України.

**Ключові слова:** структурні зрушення, модернізація, трансформаційні зміни, економічне зростання, регіональна економіка.

**DOI:** <https://doi.org/10.32983/2222-0712-2018-4-120-126>

**Рис.:** 3. **Табл.:** 4. **Бібл.:** 14.

**Шашина Марина Володимирівна** – кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри економіки і підприємництва, Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського» (просп. Перемоги, 37, Київ, 03056, Україна)

**E-mail:** 1604102018@ukr.net

**ORCID:** 0000-0001-6676-3316

УДК 330.101 (477)  
JEL Classification: O18UDC 330.101 (477)  
JEL Classification: O18

### Шашина М. В. Функциональные особенности структурной модернизации региональной экономики Украины

Цель статьи заключается в систематизации функциональных особенностей структурной модернизации региональной экономики Украины, выделении проблематики и причин отсутствия трансформаций и возможности реализации трансформационных изменений. Анализируя, систематизируя и обобщая научные труды многих ученых, были рассмотрены сущность и роль структурных модернизаций в экономическом росте. В результате исследования были выделены основные проблемы структурных модернизаций в Украине. Установлено, что трансформационные изменения региональной экономики происходили бессистемно, в основном путем замещения деятельности одних предприятий другими из-за недостаточного уровня развития институциональной среды и институтов, политической, правовой и экономической нестабильности. Выведено, что функциональными особенностями региональной экономики выступает, в первую очередь, их ориентация на определенные виды экономической деятельности: преимущественным образом промышленность и сельское хозяйство, в меньшей степени – строительство и торговлю. Именно поэтому регионы с меньшим уровнем развития промышленно-аграрного секторов должны выполнять функции обеспечения трудовыми ресурсами и человеческим капиталом для стимулирования развития инноваций и формирования экономики инновационного типа. Анализ инновационной деятельности позволил установить, что инновационные расходы, которые в основном осуществляются благодаря самофи-

### Shashyna M. V. Functional Features of the Structural Modernization of the Regional Economy in Ukraine

The aim of the article is to systematize the functional features of the structural modernization of the regional economy in Ukraine, highlight issues and reasons for the lack of transformations and possibility for implementing transformational changes. By analyzing, systematizing, and summarizing relevant scientific works of a number of scientists, the essence and role of structural modernization in economic growth are considered. As a result of the study, the main problems of the structural modernization in Ukraine are revealed. It is established that the transformational changes in the regional economy took place irregularly, mainly by replacing the activity of some enterprises by others due to the insufficient level of development of the institutional environment and institutions as well as political, legal, and economic instability. It is found that the functional features of the regional economy are, first of all, their orientation to certain types of economic activity: primarily, industry and agriculture, to a lesser extent – construction and trade. That is why regions with a lower level of development of the industrial and agricultural sectors should perform the functions of providing human resources and human capital to stimulate the development of innovation and the formation of an innovative economy. The analysis of innovation activity has allowed to establish that the innovation expenditures, which are mainly undertaken due to the self-financing of development of enterprises, are not sufficient for the full modernization of the regional economy. It is determined that the main directions of the modernization should be development of human capital and innovative technologies. It is substantiated that the priority

нансированию развития деятельности предприятий, не достаточны для полной модернизации региональной экономики. Определено, что основными направлениями модернизации должны стать развитие человеческого капитала и инновационных технологий. Обосновано, что основными первоочередными отраслями для реализации структурных преобразований должны стать промышленность и сельское хозяйство. Перспективами дальнейших исследований в данном направлении является определение ключевых мероприятий в рамках структурной модернизации промышленности и аграрного сектора Украины.

**Ключевые слова:** структурные сдвиги, модернизация, трансформационные изменения, экономический рост, региональная экономика.

**Рис.:** 3. **Табл.:** 4. **Библ.:** 14.

**Шашина Марина Владимировна** – кандидат экономических наук, доцент, доцент кафедры экономики и предпринимательства, Национальный технический университет Украины «Киевский политехнический институт имени Игоря Сикорского» (просп. Победы, 37, Киев, 03056, Украина)

**E-mail:** 1604102018@ukr.net

**ORCID:** 0000-0001-6676-3316

sectors for the implementation of structural reforms should be industry and agriculture. Prospects for further research in this direction are to identify key activities within the framework of structural modernization of the industry and the agricultural sector in Ukraine.

**Keywords:** structural changes, modernization, transformational changes, economic growth, regional economy.

**Fig.:** 3. **Tbl.:** 4. **Bibl.:** 14.

**Shashyna Maryna V.** – Candidate of Sciences (Economics), Associate Professor, Associate Professor of the Department of Economics and Business, National Technical University of Ukraine «Igor Sikorsky Kyiv Polytechnic Institute» (37 Peremohy Ave., Kyiv, 03056, Ukraine)

**E-mail:** 1604102018@ukr.net

**ORCID:** 0000-0001-6676-3316

**Постановка проблеми.** Відсутність системності в структурних трансформаціях регіональної економіки зумовлені безліччю причин. Основними з них виступають: нестача фінансування, низький рівень інвестиційної привабливості через політичну й економічну нестабільність, сировинна модель регіональної економіки, залежність зростання ВВП від зовнішньої кон'юнктури ринку, що зумовлює нестабільність національної валюти, мінливість правової бази та недостатній рівень розвитку інституціонального середовища. У зв'язку з цим постає проблема дослідження сучасних особливостей структурної модернізації регіональної економіки України задля систематизації першочергових проблем і можливостей для реалізації структурних змін.

**Аналіз останніх досліджень і публікацій.** Безліч наукових досліджень присвячено дослідженню структурним змінам і модернізації національної економіки. Варто виділити праці таких учених, як: А. Васіна, А. Гуменюк, Н. Казюк, М. Романюк, Є. Котов, В. Онищенко, Т. Романова, Ю. Орловська, С. Літовченко, Л. Чернюк, Т. Пепа, А. Шевчук, М. Якубовський, В. І. Ляшенко. У цих роботах частково досліджено причини відсутності системної структурної модернізації економіки, зокрема, в розрізі регіонів і галузей. Проте досі мало дослідженою лишається проблематика функціональних особливостей структурної модернізації регіональної економіки України.

**Мета** статті полягає у систематизації функціональних особливостей структурної модернізації регіональної економіки України, виділенні проблематики та причин відсутності трансформацій та можливості реалізації трансформаційних змін.

Структурні зміни виступають передумовою економічного зростання країни та формують, підтримують або стримують економічне зростання [14, с. 126]. Структурні зрушення є невід'ємною частиною будь-якої еволюції економічної системи, а багаторівнева система проявів структурних зрушень сприяє диференціації в економічних пере-

твореннях [5]. Водночас економічне зростання забезпечує можливість інноваційного розвитку економіки та фінансування діяльності економічних агентів.

М. М. Якубовський В. І. Ляшенко [10] зазначають, що модернізація економіки передбачає вдосконалення, оновлення економіки, взаємодії та розвитку економічних відносин суб'єктів господарювання, реалізації промислової політики, формуючи інституційне середовище, інноваційну, ефективну та конкурентоспроможну економіку.

Впровадження інноваційного типу модернізації економіки, вдосконалення функціонально-галузевої, просторової та технологічної структури національної економіки забезпечує зниження структурно-технологічних диспропорцій, підвищення технологічного рівня виробництва; зростання частки переробної галузі порівняно з сировинними; зростання рівня конкурентоспроможності різних видів продукції на внутрішніх і зовнішньому ринках; зростання експорту завдяки збільшенню частки високотехнологічної продукції [8].

З минулого століття розвинені країни світу впроваджують інноваційні технології, демонструючи структурні зміни в економіці, формуючи інноваційний тип економіки [7]. Все більшими темпами розвивається «інформаційна» економіка, економіка знань, цифрова економіка, де головним рушієм розвитку виступають структурні інноваційно-інформаційні зміни, а інформаційні нематеріальні активи стають рушієм розвитку в підприємницькій діяльності. Водночас українська модель економіки все ще залишається сировинною, а без переорієнтації та структурних змін неможливе економічне зростання.

Огляд наукових джерел щодо особливостей структурної модернізації регіональної економіки України вказує на численні структурні дисбаланси в розрізі основних видів економічної діяльності та регіонів. Головними з них виступають неспроможність забезпечення досягнення цілей соціально-економічного розвитку [2], фрагментарність структурних трансформацій, імпульсивність впливу рин-

кових інститутів на економічне зростання, розвиток конкурентного середовища, ситуаційне реагування інститутів влади на існуючі економічні проблеми, відсутність системності у структурних змінах економіки [1, с. 45].

Дослідження функціональних особливостей структурної модернізації регіональної економіки України доцільно проводити на основі спеціалізації макроекономічних районів України, адже саме визначення пріоритетних функцій кожного району дасть змогу визначити напрямки

модернізації основних галузей і потребу у вкладенні коштів в інфраструктурні об'єкти.

У табл. 1 відображено структуру валового регіонального продукту, капітальних інвестицій, експорту й імпорту товарів макроекономічних районів України у 2016 році. Очевидною виступає залежність між капітальними інвестиціями та валовим регіональним продуктом, а, як наслідок, – експортно-імпортним потенціалом макрорайонів України.

Таблиця 1

Структура валового регіонального продукту, капітальних інвестицій, експорту й імпорту товарів макроекономічних районів України у 2016 році

Район	Валовий регіональний продукт, млн грн	Капітальні інвестиції (у фактичних цінах), млрд грн	Експорт товарів, млн дол. США	Імпорт товарів, млн дол. США
Карпатський	219875	42,4	3846,8	4272,5
Північно-Західний	75213	13,1	1072,6	1676,2
Подільський	154342	29,4	2065,5	1173,1
Столичний	219919	49,6	2963,2	4299,1
Центральноукраїнський	105433	15,4	1033,4	639,3
Північно-Східний	317430	42,2	3728,7	3320,2
Причорноморський	216358	40,9	4003,7	2411
Придніпровський	348801	58,8	10033,7	5937,8
Донецький	168856	20,6	4666,5	2307,1
Всього	1 826 227,00	312,40	33 414,10	26 036,30

Джерело: [6]

Отже, області з більшими обсягами інвестицій виробляють більше продукції, а тому експорт та імпорт в цих регіонах суттєво перевищує обсяги в регіонах з меншим виробничим і господарським потенціалом. Відсутність зростання реального ВВП регіональної економіки свідчить про залежність економічного зростання в Україні від світових коливань через відсутність модернізаційних змін, які б дали змогу стати українським товарам конкурентоспроможними на світових ринках та забезпечити експорт навіть у випадку фінансових криз. Сировинна спрямованість регіональної економіки України не забезпечує зростання реального ВВП. В періоди економічного зростання відбувається зміцнення національної валюти завдяки зростанню доходів від експорту сировини, які б могли забезпечити зростання витрат на структурні зміни та введення інновацій на українських підприємствах. Проте на сьогодні від такого буму страждає регіональна переробна промисловість, вкладення в технологічні зміни якої не суттєві, а зростання конкурентоспроможності на зовнішніх ринках припиняється. Також доходи від сировинних ресурсів зумовляються інфляцією та девальвацією національної валюти.

У табл. 2 відображено основні показники, які дають змогу ідентифікувати спеціалізацію макроекономічних районів України у 2017 році.

Столичний, Північно-Східний, Придніпровський райони спеціалізуються переважно на виробництві промислової продукції, тому основна їх функція – забезпечення

інших галузей промисловою продукцією, а модернізація регіональної економіки повинна бути спрямована, в першу чергу, на фінансування виробничих потужностей та інноваційної діяльності підприємств галузі. Карпатський, Подільський, Столичний, Північно-Східний, Причорноморський райони є виробниками продукції сільськогосподарства. Ця галузь української економіки потребує фінансування та підтримку малого й середнього бізнесу для розвитку інноваційно-інвестиційної діяльності. В цих районах зосереджені потужності агропромислових компаній, а тому модернізація регіональної економіки потребує вдосконалення правової бази та розвитку інституціонального середовища, оскільки це слугує основою залучення інвесторів, розвитку інституту права власності та ефективності судової системи. Крім того, важливим є фінансування інноваційних видів продукції, інноваційних технологій виробництва, що слугуватиме запорукою експорту на зовнішні ринки української сільськогосподарської продукції та регіональної конкурентоспроможності. Варто також зазначити, що оборот роздрібної торгівлі та обсяг виконаних будівельних робіт у Карпатському, Столичному, Північно-Східному, Причорноморському, Придніпровському районах суттєво перевищує зазначені показники у інших районах. Як наслідок, експортно-імпортний потенціал Північно-Західного, Подільського, Центральноукраїнського районів є нижчим. Скорочення доходів базових галузей регіональної економіки України відразу призводить до скорочення темпів

Показники спеціалізації макроекономічних районів України у 2017 році

Район	Індекс фізичного обсягу обороту роздрібною торгівлі (у порівнянних цінах)	Питома вага, %							
		Обсяг реалізованої промислової продукції (товарів, послуг), питома вага, %	Продукція сільського господарства, питома вага, %	Оборот роздрібною торгівлі, питома вага, %	Обсяг виконаних будівельних робіт, питома вага, %	Експорт товарів	Імпорт товарів	Експорт послуг	Імпорт послуг
Карпатський	101,88	6,7	9,7	12,7	10,6	8,8	8,6	7,5	1,8
Північно-Західний	101,90	2,5	5,6	3,7	2,9	2,5	3,4	0,9	0,8
Подільський	104,60	5	17,6	6,5	6,6	4,8	2,3	1,4	0,6
Столичний	102,53	7,7	14,4	11,2	7,9	6,8	8,7	3,1	3,5
Центральноукраїнський	97,75	3,7	9,5	4,3	2,7	2,4	1,3	0,5	0,6
Північно-Східний	99,77	16	15,6	13,1	16,1	8,7	6,7	3,5	4
Причорноморський	101,90	5,8	12,7	12,3	14,1	9,3	4,9	11,9	4,3
Придніпровський	103,90	24,2	10	13,3	11,6	23,2	12	2,8	5,2
Донецький	89,45	11,1	4,9	3,5	3,5	10,7	4,7	1,5	4,3

Джерело: України [6]

зростання ВВП. Скорочення урожайності призводить до збитковості сільського господарства, а відсутність інноваційних технологій виробництва посилює таке скорочення. Залежність переробної промисловості від зовнішньоекономічної кон'юнктури призводить до обсягів падіння виробництва та є ключовим негативним фактором впливу на цей сектор регіональної економіки. Тому структурні зміни повинні бути спрямовані на усунення негативного ефекту дії цього чинника.

На рис. 1 відображено структуру експорту макроекономічних районів України у 2016 році.

Таким чином, Карпатський, Північно-східний, Причорноморський, Придніпровський та Донецький райони разом експортують 78 % продукції регіональної економіки. Зважаючи на їх спеціалізацію, очевидно, що модель сировинної економіки потребує модернізації та переорієнтації.

Отже, за даними Державної служби статистики України [6], 22,3 % експорту у 2016 році припадало на продукти рослинного походження (16,7 % – на зернові культури), тоді як на готові харчові продукти – лише 6,7 %; на мінеральні продукти – 7,5 % експорту; на недорогоцінні метали – 22,9 %, причому на чорні метали – 19,9 %. Тобто фактично аграрний сектор і промисловість здійснюють ліву частку експорту сировини через відсутність модернізації та технологічних змін на підприємствах, які б давали змогу експортувати готову продукцію та забезпечити скорочення рівня залежності регіональної економіки від світової кон'юнктури цін на сировину.

На рис. 2 відображено залежність валового регіонального продукту в Україні від обсягів внутрішніх поточних витрат на виконання наукових досліджень і розробок у 2016 році.

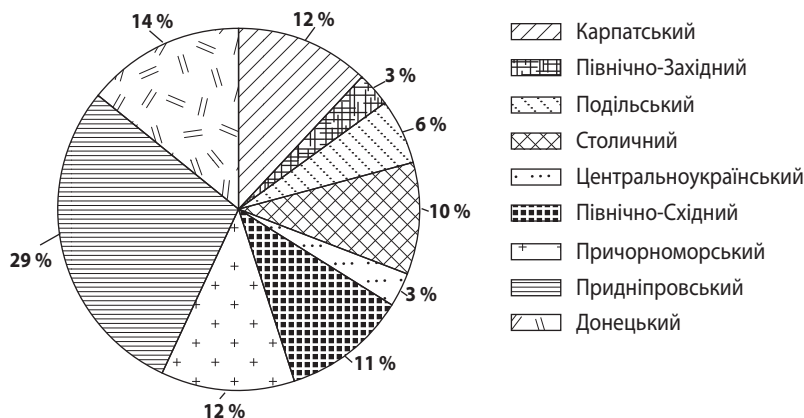
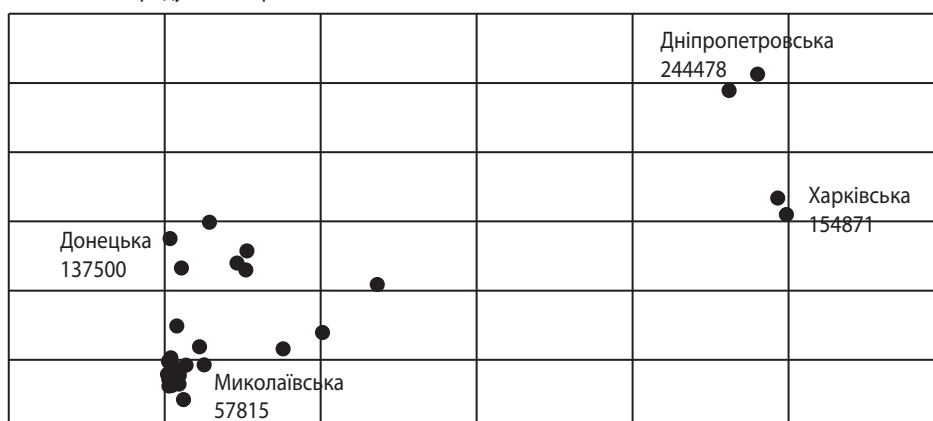


Рис. 1. Структура експорту макроекономічних районів України у 2016 році, %

Джерело: [6]

Валовий регіональний продукт, млн грн



Внутрішні поточні витрати на виконання наукових досліджень та розробок, тис. грн

Рис. 2. Залежність валового регіонального продукту в Україні від обсягів внутрішніх поточних витрат на виконання наукових досліджень і розробок у 2016 році

Джерело: [6]

Дані дають змогу зробити висновок про те, що зростання обсягів валового регіонального продукту залежить від фінансових вкладень у розвиток регіональної економі-

ки: регіони з більшими внутрішніми поточними витратами характеризуються при цьому більшими обсягами валового регіонального продукту.

Таблиця 3

Динаміка обсягів реалізованої інноваційної продукції, що є новою для ринку макроекономічних районів України у 2015–2017 рр.

Район	Обсяг реалізованої інноваційної продукції, що є новою для ринку, тис. грн		Відхилення, %
	2015	2017	
Карпатський	457651	80172,7	-82,48
Північно-Західний	28897,6	0	-100,00
Подільський	150020,5	217091,5	44,71
Столичний	364479,1	227047,3	-37,71
Центральноукраїнський	110267,3	58737,7	-46,73
Північно-Східний	3401196,8	1573706,4	-53,73
Причорноморський	220719,4	184333,9	-16,48
Придніпровський	885337,1	326902,3	-63,08
Донецький	898494,2	1054664,1	17,38
Всього	6517063	3722655,9	-42,88

Джерело: [6]

Інноваційна й інформаційна економіка на сьогодні виступають основними чинниками забезпечення конкурентоспроможності. В Україні обсяги реалізованої інноваційної продукції у всіх районах скорочуються. Однією з причин негативної динаміки виступає нестача фінансових і людських ресурсів для здійснення інноваційних розробок і проведення досліджень. Як зазначає А. В. Шевчук [9], взаємозалежними є структурні диспропорції економіки й освіти, а тому останні слугують причиною диспропорцій ринку праці, диспропорцій економіки та суспільства в цілому. Тому для забезпечення структурної модернізації регіональної економіки важливо визначати реальні потреби кожного регіону в людських ресурсах певної кваліфікації.

У Північно-Західному, Центральноукраїнському, Північно-Східному та Причорноморському районах загальний обсяг інноваційних витрат суттєво зріс у 2015–2017 рр. (табл. 4), незважаючи на девальвацію національної валюти, оскільки саме ці регіони характеризуються високим економічним потенціалом, здійснюють більші обсяги виробництва продукції. Все ж інноваційні витрати, які в основному здійснюються завдяки самофінансуванню розвитку діяльності підприємств, не достатні для повної модернізації регіональної економіки. Низький рівень фінансування діяльності підприємств іноземними інвесторами спричинений не лише низьким рівнем розвитку інституціонального середовища та розвитку інститутів в Україні, а й постійним



Динаміка загального обсягу інноваційних витрат макроекономічних районів України у 2015–2017 рр.

Район	Загальний обсяг інноваційних витрат, тис. грн		Відхилення, %
	2015	2017	
Карпатський	411272,6	496581,1	20,74
Північно-Західний	72146,2	169393,3	134,79
Подільський	656478,7	234724,5	-64,24
Столичний	212395,7	371841,4	75,07
Центральноукраїнський	181258,1	628877,6	246,95
Північно-Східний	957883,2	1557590,3	62,61
Причорноморський	411379,7	531209,1	29,13
Придніпровський	7889930,3	2520610,9	-68,05
Донецький	851907,5	745546,3	-12,49
Всього	11644652	7256374,5	-37,68

Джерело: [6]

скороченням доданої вартості у секторах промислового виробництва та сільського господарства, низьким рівнем вкладень і розвиток інфраструктури (рис. 3).

Структурна модернізація регіональної економіки дасть змогу забезпечити розвиток високотехнологічної, інноваційної економіки постіндустріального типу, зростання надходжень до державного та місцевих бюджетів, які зможуть забезпечити ефективний перерозподіл коштів. Структурні зміни також сприятимуть створенню робочих місць, розширенню можливостей працевлаштування, забезпеченню скорочення безробіття [3].

У дослідженні [4] Є. В. Котовим запропоновано структурно-технологічний сценарій модернізації промислового та сільськогосподарського секторів економіки, який дасть змогу впровадити процеси інтелектуалізації праці, який базується на розвитку людського капіталу, інновацій та інститутів і забезпечить модернізацію усіх секторів економіки, підвищить кваліфікацію трудових ресурсів, за-

безпечить зростання наукоємності та продуктивності праці. З такою позицією можна однозначно погодитися, адже розвиток людського капіталу в Україні виступає на сьогодні запорукою продуктивності праці та інноваційного типу ринкової економіки.

**Висновки.** Проведене дослідження дає змогу зробити висновок, що трансформаційні зміни регіональної економіки відбувалися безсистемно, в основному шляхом заміщення діяльності одних підприємств іншими через недостатній рівень розвитку інституціонального середовища й інститутів, політичну, правову та економічну нестабільність. Функціональними особливостями регіональної економіки виступають, у першу чергу, їх орієнтація на певні види економічної діяльності, переважно промисловість і сільське господарство, меншою мірою – будівництво та торгівлю. Саме тому регіони з меншим рівнем розвитку промислово-аграрного секторів повинні виконувати функції забезпечення трудовими ресурсами та людським капіта-

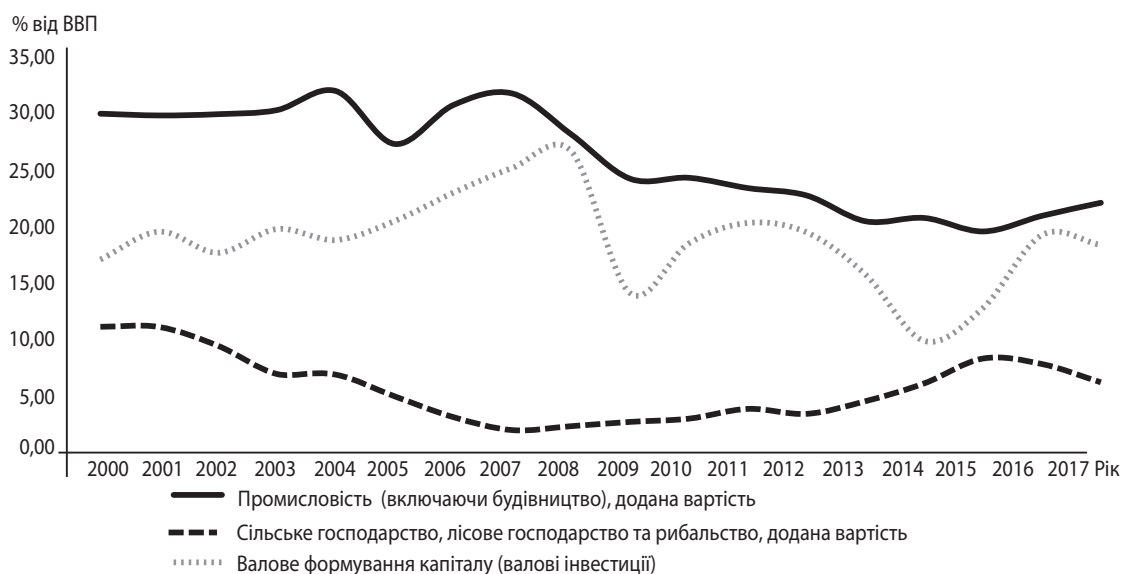


Рис. 3. Динаміка доданої вартості промисловості та сільського господарства, валових інвестицій в Україні у 2000–2017 рр., % від ВВП

Джерело: [11–13]

лом задля стимулювання розвитку інновацій та формування економіки інноваційного типу. Перспективами подальших досліджень у цьому напрямі є визначення ключових заходів у межах структурної модернізації промисловості та аграрного сектора України.

## ЛІТЕРАТУРА

1. Васіна А. Ю. Структурне реформування національної економіки: методологічні та інституційні аспекти: монографія. Тернопіль: Екон. думка ТНЕУ, 2017. 392 с.
  2. Гуменюк А. М. Безпека структурно-інституціональної трансформації економіки регіону: теоретичні основи та прикладні аспекти: монографія. Київ: НІСД, 2014. 468 с.
  3. Казюка Н. П., Романюк М. Д. Реалізація політики децентралізації в контексті забезпечення зростання рівня зайнятості населення регіону // Ефективні моделі управління в сучасних умовах: теорія і практика: зб. тез доп. Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Кіровоград, 10–11 черв. 2016 р.). Кіровоград: Ексклюзив-Систем, 2016. С. 70–72.
  4. Котов Є. В. Стратегічні пріоритети неоіндустріальної модернізації економіки аграрно-промислового регіону. *Економічний вісник*. 2016. № 2 (44). С. 77–86.
  5. Онищенко В. О., Романова Т. В. Сутність структурних зрушень та особливості їх проявів в економіці. *Актуальні проблеми економіки*. 2017. № 1 (187). С. 89–101.
  6. Державна служба статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>
  7. Орловська Ю. В., Літовченко С. В. Трансформація галузевої структури економіки старопромислових регіонів України: пріоритети та орієнтири. *Економічний простір*. 2016. Вип. 106. С. 102–114.
  8. Чернюк Л., Пепа Т. Трансформаційно-модернізаційна парадигма розвитку продовольчого комплексу країни та її регіонів. *Збірник наукових праць ЧДТУ*. 2016. Вип. 43. Ч. 1. С. 5–12.
  9. Шевчук А. В. Роль регіональних освітніх систем у регулюванні структурних диспропорцій економіки України. *Збірник наукових праць ЧДТУ*. 2018. Вип. 48. С. 53–60.
  10. Якубовський М. М., Ляшенко В. І. Модернізація економіки промислових регіонів: спроба концептуалізації. *Вісник економічної науки України*. 2016. № 1. С. 188–195.
  11. Agriculture, forestry, and fishing, value added (% of GDP). URL: <https://data.worldbank.org/indicator/NV.AGR.TOTL.ZS>
  12. Industry (including construction), value added (% of GDP). URL: <https://data.worldbank.org/indicator/NV.IND.TOTL.ZS>
  13. Gross capital formation (% of GDP). URL: <https://data.worldbank.org/indicator/NE.GDI.TOTL.ZS>
  14. Kuznets S. *Model ekonomik Growth*. Yale University Press, 1969. 456 p.
- Cherniuk, L., and Pepa, T. "Transformatsiino-modernizatsiina paradyhma rozvytku prodovolchoho kompleksu krainy ta yii rehioniv" [Transformational-modernizing paradigm of the development of the food complex of the country and its regions]. *Zbirnyk naukovykh prats ChDTU*, vol. 1, no. 43 (2016): 5-12.
- Derzhavna sluzhba statystyky Ukrainy. <http://www.ukrstat.gov.ua>
- "Gross capital formation (% of GDP)". <https://data.worldbank.org/indicator/NE.GDI.TOTL.ZS>
- Humeniuk, A. M. *Bezpeka strukturno-instytutsionalnoi transformatsii ekonomiky rehionu: teoretychni osnovy ta prykladni aspekty* [The security of the structural and institutional transformation of the region's economy: the theoretical foundations and applied aspects]. Kyiv: NISD, 2014.
- "Industry (including construction), value added (% of GDP)". <https://data.worldbank.org/indicator/NV.IND.TOTL.ZS>
- Kaziuka, N. P., and Romaniuk, M. D. "Realizatsiia polityky dezentralizatsii v konteksti zabezpechennia zrostantia rivnia zainiatosti naseleattia rehionu" [Realization of the policy of decentralization in the context of providing of growth of level of employment of the population of the region]. *Efektivni modeli upravlinnia v suchasnykh umovakh: teoriia i praktyka*. Kirovohrad: Eksklyuzyv-System, 2016. 70-72.
- Kotov, Ye. V. "Stratehichni priorytety neoindustrialnoi modernizatsii ekonomiky ahrarno-promyslovoho rehionu" [Strategic priorities of neo-industrial modernization of the economy of agrarian-industrial region]. *Ekonomichnyi visnyk*, no. 2 (44) (2016): 77-86.
- Kuznets, S. *Model ekonomik Growth*. Yale University Press, 1969.
- Onyshchenko, V. O., and Romanova, T. V. "Sutnist strukturnykh zrushen ta osoblyvosti yikh proiaviv v ekonomitsi" [The essence of structural shifts and the peculiarities of their manifestations in the economy]. *Aktualni problemy ekonomiky*, no. 1 (187) (2017): 89-101.
- Orlovska, Yu. V., and Litovchenko, S. V. "Transformatsiia halyzevoi strukturny ekonomiky staropromyslovykh rehioniv Ukrainy: priorytety ta oriientyry" [Transformation of the sectoral structure of the economy of the old industrial regions of Ukraine: priorities and benchmarks]. *Ekonomichnyi prostir*, no. 106 (2016): 102-114.
- Shevchuk, A. V. "Rol rehionalnykh osvithnikh system u rehuilivanni strukturnykh dysproportsii ekonomiky Ukrainy" [The role of regional educational systems in the regulation of structural disproportions of the Ukrainian economy]. *Zbirnyk naukovykh prats ChDTU*, no. 48 (2018): 53-60.
- Vasina, A. Yu. *Strukturne reformuvannia natsionalnoi ekonomiky: metodolohichni ta instytutsiini aspekty* [Structural Reforms of the National Economy: Methodological and Institutional Aspects]. Ternopil: Ekon. dumka TNEU, 2017.
- Yakubovskiy, M. M., and Liashenko, V. I. "Modernizatsiia ekonomiky promyslovykh rehioniv: spoba kontseptualizatsii" [Modernization of the economy of industrial regions: an attempt to conceptualize]. *Visnyk ekonomichnoi nauky Ukrainy*, no. 1 (2016): 188-195.

## REFERENCES

"Agriculture, forestry, and fishing, value added (% of GDP)". <https://data.worldbank.org/indicator/NV.AGR.TOTL.ZS>